

Вищий навчальний заклад «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право України. Особлива частина.

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-24	Цивільне право України. Особлива частини	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	2	4	5	Екзамен

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесні та пояснювально-демонстраційні; метод проблемного викладання; репродуктивні; практичні (розв'язання цивільно-правових задач, застосування норм цивільного законодавства); кейс-метод (аналіз цивільно-правових ситуацій); метод аналізу нормативно-правових актів і судової практики; метод роботи з цивільно-правовими документами (договори, правочини, претензії, юридичні висновки); моделювання договірних і зобов'язальних відносин; дослідницький і порівняльно-правовий; інтерактивні методи (дискусія, дебати, рольові ігри) із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до видів навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами поглиблених знань з загального вчення про зобов'язання та цивільно-правовий договір, окремі види договірних зобов'язань (купівля-продаж, поставка, міна, дарування, довічне утримання, майновий найм, підряд, перевезення, страхування, комерційна концесія, доручення, комісія, управління майном, позика тощо), позадоговірні зобов'язання, спадкування.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК16	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
------	---

СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у дискусіях на практичних заняттях; виконання практичних завдань (вирішення цивільно-правових ситуацій у сфері зобов'язальних і договірних відносин, застосування норм цивільного законодавства); тестування; перевірка індивідуальних і кейсових завдань (аналіз цивільно-правових відносин); аналіз судової практики; письмові роботи (цивільно-правові задачі, тести, контрольні роботи, складання проєктів договорів і правових позицій); питання для поточного та підсумкового контролю; оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі екзамену, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Загальні положення про зобов'язальне право

Поняття зобов'язання та підстави його виникнення. Класифікація зобов'язань у цивільному праві. Виконання зобов'язань та принципи їхньої належності. Способи забезпечення виконання зобов'язань згідно з кодексом. Правові наслідки порушення зобов'язань та підстави звільнення від відповідальності.

Тема 2. Загальні положення про договір

Поняття договору як підстави виникнення зобов'язань. Класифікація договорів за різними юридичними ознаками. Зміст договору та його істотні умови. Порядок укладення, зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Тлумачення умов договору та роль публічних договорів.

Тема 3. Договори щодо відчуження майна

Правова характеристика договору купівлі-продажу та його видів. Особливості договорів дарування та довічного утримання. Договір міни як спосіб взаємного відчуження майна. Правове регулювання договору ренти в цивільному праві. Окремі правила відчуження нерухомості та земельних ділянок.

Тема 4. Договори щодо передачі майна у користування

Загальна характеристика договору найму та його різновидів. Договір оренди житла та особливості його розірвання. Правова природа лізингу як специфічної форми користування майном. Договір позички та його відмінність від договору найму. Права та обов'язки сторін щодо збереження та повернення майна.

Тема 5. Договори підряду та виконання робіт

Загальні положення про договір підряду та розподіл ризиків. Особливості побутового підряду та захист прав споживачів. Договір будівельного підряду та роль проєктної документації. Підряд на виконання проєктних та пошукових робіт. Відповідальність підрядника за неналежну якість виконаних робіт.

Тема 6. Договори про надання послуг

Загальні засади договору про надання послуг за плату. Поняття та види медичних і освітніх послуг. Договір перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Правове регулювання договорів зберігання та охорони майна. Договір страхування як вид зобов'язань з надання послуг.

Тема 7. Посередницькі та управлінські договори

Правова природа договору доручення та повноваження повіреного. Договір комісії та особливості виконання комісійного доручення. Комерційна концесія як інструмент підприємницького посередництва. Договір управління майном та статус управителя. Агентський договір у системі цивільно-правових відносин.

Тема 8. Фінансові та банківські договори

Поняття та умови договору позики між особами. Договір банківського кредиту та кредитний потенціал сторін. Правовий режим договору банківського вкладу та депозиту. Договір банківського рахунку та порядок здійснення розрахунків. Особливості договорів страхування у банківській діяльності.

Тема 9. Договори у сфері інтелектуальної власності та підприємницької діяльності

Поняття ліцензійного договору та види ліцензій. Договір про створення за замовленням об'єкта інтелектуальної власності. Передання виключних майнових прав на результати творчості. Договір франчайзингу та передача комплексу прав. Правове регулювання договорів у сфері високих технологій.

Тема 10. Договори про спільну діяльність

Загальна характеристика договору про спільну діяльність без створення особи. Договір простого товариства та порядок ведення спільних справ. Розподіл прибутків та витрат між учасниками спільної діяльності. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями перед третіми особами. Припинення договору про спільну діяльність та поділ майна.

Тема 11. Позадоговірні зобов'язання

Загальні підстави виникнення деліктних зобов'язань із завдання шкоди. Відповідальність за шкоду завдану джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування моральної шкоди як спосіб цивільного захисту. Зобов'язання у зв'язку з набуттям майна без достатньої підстави. Публічна обіцянка винагороди та рятування майна інших осіб.

Тема 12. Спадкове право

Загальні положення про спадкування та склад спадщини. Спадкування за заповітом та право на обов'язкову частку. Черговість спадкування за законом та її зміна судом. Порядок прийняття спадщини та строки подання заяви. Оформлення спадкових прав та роль нотаріуса у процесі.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Prometheus (Міжнародні розрахунки: валютне регулювання, інструменти зниження ризику: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/e-data-control-public-finances/?utm_source);

- Coursera (Liberty Mutual Insurance Sales Agent: <https://www.coursera.org/professional-certificates/libertymutual-insurancesalesagent>; Corporate Restructuring & Bankruptcy Modeling: <https://www.coursera.org/learn/corporate-restructuring-bankruptcy-modeling>; Law and Genetics: <https://www.coursera.org/learn/law-and-genetics>);

- edX (Insurance and the Sustainable Development Goals: <https://www.edx.org/learn/economics-finance/sdg-academy-an-introduction-to-insurance-and-the-sustainable-development-goals>; Basic Japanese Civil Law 2: https://www.edx.org/learn/law/institute-of-science-tokyo-basic-japanese-civil-law-2-2?index=rv_product_summary&queryId=7c854ae161ed69b927b6c9f5b471cbce&position=3).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: словесні (лекція, пояснення); пояснювально-демонстраційні (презентації, ілюстрації, демонстрації); метод проблемного викладання; методи візуалізації; використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи навчання на семінарських заняттях: словесні (дискусія, співбесіда); пояснювально-демонстраційні (аналіз прикладів); практичні (розв'язання цивільно-правових задач, аналіз цивільно-правових ситуацій, застосування норм цивільного законодавства); кейс-метод (аналіз і вирішення цивільно-правових ситуацій); пошуковий і дослідницький методи; інтерактивні методи (дискусії, дебати); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи оцінювання: усне та письмове опитування, тестування, виконання практичних і кейсових завдань (вирішення цивільно-правових ситуацій), аналіз судової практики, письмові роботи (розв'язання цивільно-правових задач), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, результати неформальної освіти (онлайн-курси); для підсумкового контролю – підсумкове оцінювання у формі тестування та/або письмової роботи з практичними завданнями.

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення екзамену.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60													Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Самостійна робота		
4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	5 балів	4 бали	4 бали	5 балів	4 бали	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бобко В.Г. Мазур В.В., Полішко Н.Л. Відшкодування моральної шкоди, завданої смертю фізичної особи (на прикладі України та Республіки Польща). *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 5(33). С. 160–170. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-160-170](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-160-170)
2. Луць В. В., Великанова М. М. Договори в цивільному праві України: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 308 с.
3. Олійник О., Кривов'яз Є. Правова природа спадкових правовідносин. *Legal Bulletin*. 2020. 84–90. <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/291>
4. Полішко Н.Л., Ракул О.В. Банківська гарантія та порука як вид забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань (на прикладі договору факторингу). *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 9(37) С. 83–92. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9\(37\)-83-92](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-9(37)-83-92)
5. Хорватова О.О. Цивільно-правова регламентація істотних умов договору страхування життя в сучасних умовах. *Європейський правничий часопис*. 2025. Вип. 6-7. С. 116-124. https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/6_18_fd828f2e11.pdf
6. Хорватова О.О. Договір страхування життя та здоров'я на випадок онкологічних захворювань: цивільно-правові питання. *Право України*. 2025. № 5. С. 90-104. https://pravoua.com.ua/storage/files/magazines/files/article-pravo_2025_5-s4244.pdf
7. Хорватова О.О. Особливості цивільно-правового регулювання договору страхування життя та здоров'я на випадок критичних жіночих ризиків: вагітності та пологів. *Медичне право*. 2025. № 1. С. 58-70. <https://medlaw-journal.com/index.php/journal/article/download/92/89>
8. Хорватова О.О. Цивільно-правове регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній лайф. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 2. С. 61-66. <https://efp.in.ua/uk/journal-article/1268>
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
10. Цивільне право: особлива частина. навч. посіб./ за заг. ред. Н.М.Процьків, В.М.Никифорака. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 304 с. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/788?show=full>
11. Цивільне право: частина особлива. Курс лекцій: навч. посіб. / за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2022. 640 с.
12. Цивільне право: особлива частина. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Косяченко К.Е., Поклонська О.Ю. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 264 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/tsyvilne-pravo-osoblyva.2021.pdf
13. Шаповал Л.І., Полішко Н.Л. Про деякі підходи до законодавчого регулювання ролі опікуна (піклувальника) в Україні, Франції та Швейцарії. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 8(26). С. 693–704. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26))

Викладач: *Хорватова Оксана Олегівна*, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного та приватного права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент